

Hos

antikvaren

Jeg kan godt lide bøger. Jeg elsker bogen som det stille og upåtrængende medium den er, jeg holder af selve dens ide om en slags blot ventende instant kommunikation i det øjeblik man tager den op, og jeg har rimelig respekt for bogen som al informations begyndelse.

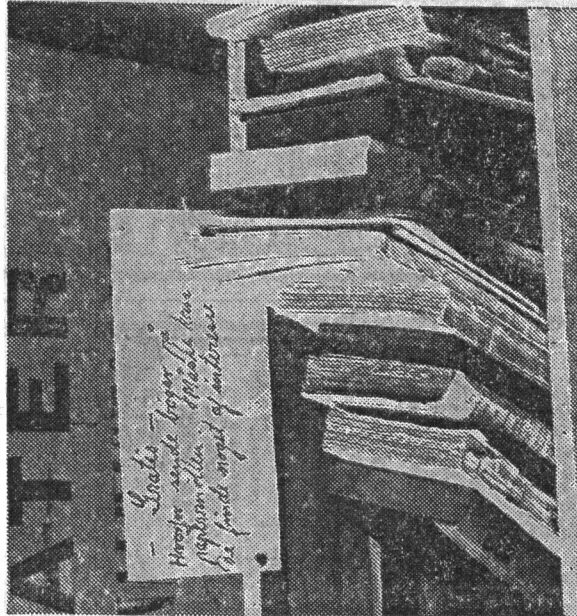
Og da jeg altså har sympati for bøger har jeg også i mange år sat pris på at gå til antikvarhandlerne, og det endda på det bredest mulige grundlag som Hilmar Hikand ville sige, fra Onkel Budde i Søborg til Bloch i Fiolstræde, fra Kragstedt i Kompagnistræde til Tved i Oehlenschlägersgade. Fra de store til de små, fra de fine til de små smålusede, fra dem med fotostændgaverne af Søren Kierkegaard til dem med de overejakulerede eksemplarer af Rapport.

Men nu kan jeg ikke mere. Jeg kan bare ikke klare det, jeg siger det som det er. Anti-

kvariater er for folk der er gjort af et hårdere stof. Forstår De: hver gang jeg går ind, muntert nynnende, går der en halv times tid — og så kommer jeg ud, tyve år ældre.

For den første bog mit øje falder på — og det er næsten ligemeget om det er indenfor i butikken eller i kassen udenfor — det er så f. eks. en tidlig dansk udgave af Erle Stanley Gardner, denne engel af en teknokratisk digter-ingeniør

der skrev Perry Mason-bøgerne i én lang stribe. Og jeg kikker på den og slår op i kolofonen (måske læser De ikke kolofoner ... Kolofonen er det småtrykte, oftest øverst på side 4, med oversætterens navn, oplagets størrelse, etc. — den lille notits der helt jordnært fortæller i hvilket år og hvorhenne hvem sled for at disse par hundrede stykker papir, disse brøkdeler af kondenserede træer, skulle hænge sammen i deres nuværende form) — og så kommer jeg til at tænke på, hvor mange gange Stanley Gardner dog er kommet på dansk de sidste små 50 år, lige fra den aller-

første udgave til de allerse-neste hos Ledemann. Første gang var det såmænd gamle Palle Rosenkrantz der oversatte ham, og det er så længe siden at perry Mason dengang passede 'sit Yrke' og tænkte på Della Street som 'et Fruentimmer'. Og senere kom Stanley Gardner så på dansk som 3-stjernet krimi hos Carit Andersen, som G-bog hos Grafisk, som Lommeroman hos Skrifola — og hver litra og årgang havde sine oversættere og omslagstegnere. Det er simpelt hen fantastisk, tænker jeg, og man burde have dem

alle sammen. Sikken en udstilling!

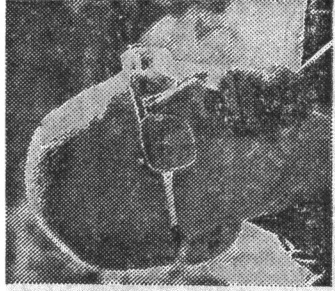
For slet ikke at tale om den selv samme Palle Rosenkrantz der oversatte de første — nogen burde virkelig få Palle Rosenkrantz frem fra glemslens dystre hule, han var sin tids Anders Bodelsen, mindst. 'Hvad Skovsøen Gemte', 'Mordet i Vestermarie', Amtsdommer Sterner' — han var den første gode danske feuilleton-forfatter siden Ingemann og Carit Eitler, den tidligste spire til en dansk Sømset Maugham. Hvorfor er der mon aldrig nogen der har

filmatiseret 'Hvad Skovsøen Gemte?' ... Man burde nok se lidt mere på Palle Rosenkrantz. Og for resten, nu man tænker på mørke og lidt mærkelige danske feuilletoner, måske skulle man også checke Otto Rung op.

Og så lige på vej hen til antikvarens disk for at spørge på Otto Rung passerer man et bind udvalgte dramatiske arbejder af Soya og bliver helt rød i berret af skam og underen. Soya's dramatik, denne drilske og underfundige, sprællende skæmske og alligevel helt jordnære tone — og nu og her ikke opført i årevis, mens man glatvæk spiller Abell Mærkeligt!

Og hvad er det Soya står ved siden af, der til venstre? En pornobog? Såmænd ja, en af Stig Vendelkærs tidlige 60er-pornoudgaver, en af alle disse Holm'er, Siv,Sverre, Stig, osv., fra tidligt i frigørelses-perioden da det endnu var sjovt ... Helt patetisk og passé nu, men fantastisk alligevel. De burde samles. Det er tidshistorie så det basker. Om tyve år er der en førstehånds sødeskildring i dem om hvad man turde og ikke turde sige, tænke eller tro i Danmark i de år. Man burde have hele bundtet.

Og så er det man pludselig rejser sig og farer op og indser at man kommer for sent til sin aftale, og at man står der i hånden med Stanley Gardner,

Dan Turèll i byen

Palle Rosenkrantz, Otto Rung, Soya og Siv Holm, og det er jo kun starten ... Og man kommer ikke videre, og man har ondt i øjne og hoved som om man havde set 'TV hele aftenen igennem eller læst en måneds aviser hjemkommet fra ferie. Man bukker og går.

Det er frygteligt at gå til antikvaren, ikke mindst for en forfatter. Det er livet og døden på nedættelse, eventyret og kærligheden på second hand, poesien i alle aldre og udgaver til vekslede priser. Som man siger, og som der sikkert står i mange af bøgerne på hylden: Sic transit gloria mundi, således forgår alverdens herlighed.

Men næste gang man passerer et antikvariat går man naturligvis på den igen.